

Gramex
Musiiikin Satama
Keilasatama 2 A
02150 Espoo
www.gramex.fi

8.10.2025

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

SiV@eduskunta.fi

Asia: Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 99/2025 vp.

Gramex on äänitemusiikin esittäjien eli artistien, muusikoiden ja äänitteiden tuottajien eli levy-yhtiöiden ja itsenäisten julkaisijoiden tekijänoikeusjärjestö. Yhteensä Gramex edustaa yli 60 000 äänitteillä esiintyvää taiteilijaa ja äänitteiden taloudellista tuottajaa.

Haluamme kunnioittavimmin saattaa eduskunnan sivistysvaliokunnan tietoon näkemyksemme esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2026:

Luovat alat tarvitsevat investointeja – ei uusia leikkauksia

Vuoden 2026 talousarvioesitys sisältää merkittäviä säästötoimia, jotka kohdistuvat suoraan luoviin aloihin. Opetus- ja kulttuuriministeriön määrärahojen 7,8 miljoonan euron leikkaus sekä Business Finlandin rahoituksen supistaminen heikentävät alan kasvua ja kansainvälistä kilpailukykyä. Erityisen huolestuttavaa on työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksen lakkauttaminen Music Finlandilta, mikä vaarantaa musiikkiviennin jatkumisen.

1. Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisten määrärahojen leikkaus vaarantaa myös musiikkialan kasvua

Opetus- ja kulttuuriministeriön taiteen ja kulttuurin edistämisen määrärahoihin kohdistuu 7,8 miljoonan euron leikkaus, josta 5,6 miljoonaa euroa kohdistuu elokuvaan, audiovisuaaliseen kulttuuriin ja luoviin sisältöihin. Tämä leikkaus kohdistuu erityisesti Suomen elokuvasäätien tukivaroihin, joiden osuus on ollut 21,5 miljoonaa euroa vuonna 2025. Leikkaus vastaa siis yli neljännestä koko rahoituksesta.

Leikkaus ei vaikuta ainoastaan audiovisuaalisen alan tuotantoon ja työpaikkoihin, vaan heijastuu suoraan myös musiikkialaan. Kotimaisissa elokuvissa ja av-tuotannoissa käytetään laajasti äänitemusiikkia, jonka käyttömahdollisuudet kapenevat leikkauksen takia.

Samanaikaisesti tulevan taide- ja kulttuuriviraston avustuksiin suunnitellaan 1,3 miljoonan euron vähennystä. Nämä toimet yhdessä muodostavat kokonaisuuden, joka uhkaa musiikkialan elinvoimaa ja kasvun edellytyksiä.

2. Music Finlandin rahoituksen lakkautus vaarantaa musiikkiviennin

Työ- ja elinkeinoministeriön rahoitus Music Finlandille ollaan lakkauttamassa kokonaan. Vuonna 2025 Music Finland sai vielä 100 000 euron avustuksen momentilta 32.01.40, mutta vuodelle 2026 TEM ei voi avata yleistä valtionavustushakua, koska momentilta on leikattu niin paljon.

Music Finlandin rahoituksen lakkautus uhkaa koko musiikkiviennin jatkuvuutta, vaikka toiminta on ollut erittäin vaikuttavaa ja tuottanut 150 miljoonan euron vientitulot vuonna 2024. Rahoituksen lakkauttaminen on lisäksi ristiriidassa hallitusohjelman ja keväällä julkistetun luovan talouden kasvustrategian kanssa.

Esitämme, että Music Finlandin toiminnan rahoituksen lakkautus perutaan tai vaihtoehtoisesti rahoitus siirretään ulkoministeriön momentille 24.90.50.

3. Business Finlandin rahoitusleikkaukset heikentävät luovien alojen innovaatiokykyä – alan erityispiirteet tunnistavia T&K-instrumentteja tarvitaan

Business Finlandin innovaatiotuet ovat olleet yksi harvoista rahoituskanavista, joista luovan alan yritykset – erityisesti musiikki-, elokuva- ja pelialat – ovat saaneet tukea. Nyt Business Finlandin innovaatorahoitusta leikataan, ja esimerkiksi messutuki Exhibition Explorer on lopetettu lokakuun alusta.

Leikkaukset innovaatorahoitukseen heikentävät luovien alojen mahdollisuuksia kehittää uusia tuotteita ja palveluita, jotka voisivat kasvaa kansainvälisesti.

Sen sijaan alan kannalta positiivista on, että luovien alojen T&K-rahoitukseen on osoitettu 9 miljoonaa myös vuonna 2026. T&K-tuet ovat kuitenkin osoittautuneet hankalasti hyödynnettäviksi luovan alan sisältövetoiselle liiketoiminnalle. Esitämme, että rahoituksen kriteerejä muutetaan tunnistamaan luovien alojen erityispiirteet, jotta investoinnit ohjautuvat mahdollisimman tehokkaasti alan kehityksen ja kasvun vauhdittamiseen.

4. Yksityisen kopioinnin hyvityksen uudistusta kiirehdittävä

Yksityisen kopioinnin hyvitykseen kohdistuva 50 prosentin leikkaus on säilytetty vuoden 2026 talousarvioesityksessä ennallaan. Tämä tarkoittaa, että hyvitykseen varattu summa jää 5,5 miljoonaa euroon, vaikka luovan työn tekijöille yksityisestä kopioinnista aiheutuva vuosittainen haitta on arvioitu jopa 46 miljoonaksi euroksi.

Leikkaus heikentää suoraan luovan alan toimintaedellytyksiä ja näkyy muun muassa Musiikin edistämissätiön kautta jaettavien alueellisten tukien merkittävänä vähenemisenä. Tämä puolestaan heikentää kulttuurin saavutettavuutta erityisesti pienillä paikkakunnilla.

Valtion budjettivaroihin perustuva järjestelmä on lisäksi EU-oikeuden vastainen.

Uudistamalla hyvitysjärjestelmä eurooppalaisten mallien mukaisesti voitaisiin korvata tekijöille aiheutunut haitta oikeudenmukaisemmin ja samalla keventää valtion budjettitaakkaa 5,5 miljoonalla eurolla.

Hallituksen tulisin käynnistää uudistusprosessi viipymättä, jotta luovan alan toimintaedellytykset voidaan turvata ja samalla varmistaa järjestelmän EU-lainmukaisuus ja oikeudenmukaisuus.

Lopuksi

Luovat alat ovat yksi nopeimmin kasvavista taloussektoreista. Niiden talouden koko on noin 16,7 miljardia euroa, ne työllistävät 130 000 henkilöä, ja niiden osuus BKT:stä on 3,2 %. Taloustutkimuksen mukaan taiteen ja kulttuurin 1,3 miljardin euron julkisella rahoituksella saadaan aikaan 14 miljardin euron tuotanto, josta julkinen sektori kerää 3,4 miljardin euron tulot.

Pienilläkin julkisilla panostuksilla saadaan aikaan moninkertainen taloudellinen hyöty. Leikkaukset luoviin aloihin ovat kasvun kannalta väärä kohde.

Kunnioittavimmin,
Helsingissä 8.10.2025

Sari Aalto-Setälä
Johtaja, yhteiskuntasuhteet ja viestintä
sari.aalto-setala@gramex.fi, 050 352 1073

Gramex on äänitemusiikin esittäjien ja tuottajien tekijänoikeusjärjestö. Teemme töitä, jotta äänitteillä esiintyvät muusikot ja tuottajat saisivat työstään korvauksen ja jotta yritykset ja organisaatiot voivat hyödyntää musiikkia helposti, arvoa tuottavasti ja vastuullisesti. Meillä on yli 60 000 asiakassopimusta musiikin esittäjien ja tuottajien kanssa sekä noin 34 000 musiikin käyttäjäasiakkaiden lupaa.